

Lärare arbetar i ett parallellt universum

Det finns i dag få andra yrkesgrupper än lärare som utan skyddsutrustning förväntas gå in i ett relativt begränsat klassrum, ibland med undermålig ventilation, med ofta över 30 unga människor. I butiksutrymmen är det numera krav på 10 kvadratmeter per kund. För en normalstor klass skulle samma norm kräva ett mer än 300 kvadratmeter stort klassrum. I butiker finns det dessutom plexiglas vid kassorna och tydliga platsmarkeringar i golven.

Lärare har under snart ett år upplevt att vi arbetar i ett parallellt universum där andra regler än i övriga arbetslivet gäller för möjlighet till arbete på distans, avstånd till kollegor i arbetsrummet eller till eleverna, såväl i klassrummen som i gemensamma utrymmen. Vi

rekommenderas att ha munskydd i kollektivtrafiken, men inte när vi kommer till skolan där trängseln kan vara betydligt större. Folkhälsomyndighetens råd om att undvika trängsel har upplevts som absurda av lärare i öppna grund- och gymnasieskolor.

Trots ihärdiga krav från Lärarnas Riksförbunds skyddsombud dröjde det till slutet av november innan de statliga rekommendationerna om distansarbete och digital närvaro vid möten fick genomslag i flertalet kommunala skolor i Stockholms stad. Bland lärarna i grundskolorna, som haft eleverna på plats sedan pandemin började, ökade frustrationen och oron under senhösten.

Flera undersökningar har lyft fram högstadielärares höga sjukskriv-

ningstal, yngre elever som möjliga smittobärare och skolor som platser för smittspridning. Lärarna ifrågasätter varför vi ska behöva ut sättas för de hälsorisker som undervisning i stora klasser och möten med elever i öppna skolor innebär.

I dagsläget har hälften av de knappt 80 kommunala högstadieskolorna i Stockholm undervisning delvis på distans. Många goda exempel på åtgärder mot smittspridning finns, men när ansvaret läggs lokalt blir det olika mellan olika skolor. Vissa stora grundskolor har i dag "närundervisning" med alla eleverna på plats, utan att avstånd kan hållas vare sig för lärare eller mellan elever.

Fortsättning nästa sida

Pluspoäng till AcadeMedia (sic!) - vi väntar på kommunala arbetsgivaren

LR-Stockholm har, som framgår på sid. 4, yrkat till såväl Stockholms stad som till utbildningsförvaltningen att arbetsgivaren ska visa sin uppskattning till den pedagogiska personalen i skolorna för insatser under pandemin. Staden hänvisade vårt yrkande till utbildningsförvaltningen som i januari, när verksamhetsplanen var uppe, avvisade det med motiveringen att medel för närvarande saknades. Utbildningsförvaltningen gick dock med rejält överskott för 2020, bland annat på grund av att staten tog över sjukskrivningskostnaderna

och att skolorna köpte in betydligt färre vikarier. Nu har besked kommit om att Stockholms skolor (både kommunala och privata) får 86 miljoner av staten inom den så kallade "Coronamiljarden". Så pengar finns nog.

AcadeMedia kunde

Det är ju inte så ofta LR-Stockholm plussar de stora friskolekoncernerna. Men nu är det befogat att lyfta fram AcadeMedia som ett positivt exempel.

AcadeMedia: "De insatser som medarbetare inom AcadeMedia gjort under coronapandemin har

varit extraordinära." Därför beslöt ledningen för AcadeMedia att rikta ett särskilt tack till alla medarbetare i Sverige genom en särskild coronagrattifikation på 2000 kronor. Alla som var tillsvidareanställda eller visstidsanställda den 31 december 2020 omfattades, oavsett hur länge de varit anställda och oavsett vilken tjänstgöringsgrad de hade.

Timanställda och konsulter samt de som varit 100% sjukskrivna eller 100% tjänstlediga under 2020 omfattades ej.

Gymnasieskolorna, som med vissa undantag haft distansundervisning sedan vecka 47, återgår nu till att minst 20 procent av undervisningstiden ska ges på plats i skolan, vilket i de flesta gymnasierna innebär minst en tredjedel av klasserna. Det finns bland lärarna stor oro för smittspridning när undervisningen på plats nu trappas upp. Visserligen är det färre elever i skolan, men klasserna är lika stora som vanligt, med upp till drygt 30 elever. I det övriga samhället ligger de skärpta råden och rekommendationerna kvar.

Nu måste kraftfulla åtgärder mot ökad smittspridning och till skydd för lärare och elever vidtas på alla skolor. Det är en självklarhet att skyddsombuden ska vara delaktiga.

Bland våra krav finns:

- Ingen lärare ska behöva undervisa stora klasser i trånga klassrum, utan möjligheter att dela upp eleverna.

- Lärare ska kunna ägna sitt arbete åt eleverna och undervisningen.
- Arbetsuppgifter som inte direkt berör undervisningen måste tas bort.
- Lärare ska kunna välja att arbeta på distans och delta på möten digitalt, utöver den närvaro som är nödvändig för lektioner.
- Arbetsgivaren ska tillhandahålla skyddsutrustning, och självklart munskydd, till all personal och alla elever som önskar sådan.
- Stockholms stad måste trycka på regionen för att lärare och andra som möter eleverna prioriteras för vaccination mot covid-19.

Texten har publicerats på Dagens Nyheter webb signerad av LR-Stockholms ordförande Ragnar Sjölander. Kraven har framförts till utbildningsförvaltningen respektive Stockholms stad.

Årsmöte 18 mars

Torsdagen den 18 mars kl. 18 är det dags för årsmöte i LR-Stockholm. I år blir årsmötet digitalt då vi inte räknar med att kunna samla alla ombud för ett fysiskt möte. Då distriktsstyrelse, ordförande och biträdande föreningsombud valdes på två år 2020 ska det i år endast väljas revisorer och valberedning. Nomineringar av revisorer och revisorsuppleanter skickas till valberedningens sammankallande, goran.aspgren@gmail.com, senast den 26/2.

Vid årsmötet har lokalavdelningarna rösträtt genom sina utsedda

distriktsombud. Verksamhetsberättelse och bokslut ska presenteras och beslut fattas om verksamhetsplan och budget för 2021

I anslutning till årsmötet kommer ledamöter i LR:s förbundsstyrelse att prata om aktuella frågor för Lärarnas Riksförbund. Inbjudan till detta liksom handlingar till årsmötet kommer att skickas ut någon vecka in i mars. Välkomna att delta digitalt!

Alla årsmöteshandlingar, inklusive länk till digitalt möte, kommer att skickas ut i god tid innan mötet.

Indra skapar fortsatta problem för studie- och yrkesvägledarna

Redan förra året skrev Bänkpresen om de stora problemen med gymnasieantagningssystemet Indra. Vi uppmärksammade att det fanns stora problem i det digitala verktyget. Den centralt upphandlade antagningsportalen har sådana svagheter att det många gånger kan klassas som ett direkt arbetsmiljöproblem.

Många studie- och yrkesvägledare i både grund- och gymnasieskola har fått en ökad arbetsbörda samt en ofta påfrestande och stressfylld arbetssituation detta läsår.

Några av de konsekvenser som LR:s SYV-medlemmar ute på skolorna pekade på var rättsosäkerhet, försenade betyg, försenad reservantagning, ofullständiga överlämningsbilagor, omfattande driftsstörningar, upprepade inloggningsproblem, låsta konton och undermålig personlig support.

Så kan man ju inte ha det. Det skulle undersökas och förbättras till 2021. Men SYV-arna ringer fortfarande till LR-Stockholm och är förtvivlade. Systemet är tungrott, otympligt och stresskapande. Exempelvis fanns det så sent som fredag vecka 4 fortfarande SYV-are som inte fått tillgång till sina egna inloggningsuppgifter.

Efter de problem som upptäcktes kring Indra förra våren borde alla klutar satts till för att lösa problemen och göra systemet användbart för SYV:arna. Man har haft ett år på sig att göra nödvändiga förbättringar. Många SYV upplever dock att inte tillräckligt tycks ha gjorts.

Digitala verktyg ska fungera från start och inte vara ett hinder i yrkesutövningen. Ska vi behöva gå till Arbetsmiljöverket med något som borde vara självklart?

Tjänstefördelning enligt konstens alla regler

Varje år händer det att arbetsgivaren på vissa skolor vill genomföra tjänstefördelningsprocessen under den nivå som lagar och avtal slår fast vad gäller samverkan och förhandling med de fackliga organisationerna.

Sent omsider kom frågan upp i utbildningsförvaltningens så kallade HÖK-grupp för arbetsmiljöfrågor. Även om vissa framsteg har gjorts i dessa diskussioner, så har LR-Stockholm och arbetsgivaren fortfarande olika syn på flera grundläggande frågor. Framförallt har arbetsgivaren svårt att ta till sig att det är nödvändigt med en tidsbestämning av alla typer av arbetsuppgifter och att de faktiska, individuella tjänstefördelningarna måste vara en del av samverkan, eller MBL-förhandlingen.

Nu är tjänstefördelningsprocessen igång ute på skolorna och som ett stöd till lokalombuden har LR-Stockholm tagit fram en **Manual till Tjänstefördelningsprocessen**. I den får man tydliga hänvisningar till lagar och avtal, en mall för tidsättning av arbetsuppgifter och anvisningar för hur man ska agera när arbetsgivaren inte är med på tåget.

I denna fråga har vi faktiskt väldigt gott stöd i avtals- och lagtexterna och för att få ut de individuella tjänstefördelningarna kan vi ytterst använda oss av grundlagen. Närmare bestämt Tryckfrihetsförordningens kapitel om *Allmänna handlingars offentlighet*. Tjänstefördelningar är, liksom anställningsavtal, offentliga handlingar inom de kommunala skolorna.

Formuleringarna i samverkansavtalet är tydliga med att tjänstefördelningen, utan inskränkningar, ska samverkas och att om vissa delar, framförallt individrelaterade, inte lämpar sig för behand-

Kompetensutveckling	104	
Friskvård	39	1 /vecka
Undervisningstimmar per ämne		
För- och efterarbete		
Möten/konferenser		
Mentorskap		
Övriga uppdrag, fackligt		
SUMMA	1360	

ling i SVG, så ska de förhandlas enligt MBL §11–14.

Vad gäller frågan om att tidsbestämna alla typer av arbetsuppgifter, så är det framförallt viktigt av åtminstone tre skäl: (a) för att vi lärare ska få en uppfattning om arbetsgivarens relativa prioritering i tid mellan uppgifterna; (b) för att vi ska kunna bedöma rimligheten i att utföra de uppgifter vi åläggs inom den tidsram som erbjuds, utan att det inkräktar på tiden till för- och efterarbete; (c) för att kunna avgöra när vi åläggs uppgifter som innebär övertid.

Vi förstår givetvis också att arbetsuppgifterna kan komma att behöva förändras under ett läsår, men inte minst därför är det viktigt att ha en tidsbestämd utgångspunkt, så att man kan diskutera vad som ska tas bort om något nytt tillkommer.

Den mall för tidsberäkning som ingår i **Manualen** (se bild) är avskalad till ett minimum och kan gärna kompletteras, men huvudsyftet är att dessa kategorier ska tidsbestämmas, så att summan blir 1360 timmar på ett läsår.

Om arbetsgivaren inte uppfyller sin plikt att samverka eller förhandla enligt MBL, så vidtar vi, enligt manualen, följande åtgärder:

(a) Lokalombudet förklarar sig oenig på ordinarie SVG.

(b) Lokalombudet informerar ansvarigt biträdande föreningsombud.

(c) biträdande föreningsombud kontakter vid behov förbundets ombudsman, som har möjlighet att påkalla en central förhandling.

(d) Det är alltför vanligt att arbetsgivaren enbart vill samverka/förhandla tjänstefördelningens "principer", men inte den faktiska tjänstefördelningen på individuell nivå och därför inte heller delge de fackliga ombuden de individuella tjänstefördelningarna. Vi har dock starkt lagstöd för att få tillgång till dessa från arbetsgivaren:

- I första hand använder vi oss av **MBL § 18 och 19 (...)**

- I andra hand använder vi oss av Tryckfrihetsförordningen kapitel 2 om Allmänna handlingars offentlighet (...)

I slutändan handlar det om vår rätt till en dräglig arbetsmiljö, med tillräcklig tid för att utföra vårt viktiga arbete. Om du är missnöjd med din tjänstefördelning bör du alltid kontakta ditt lokalombud, som med hjälp av LR-Stockholms nya manual får en översikt över de redskap vi kan använda oss av.

Yrkanden från LR till verksamhetsplan 2021

LR-Stockholm lade i januari ett antal yrkanden till utbildningsförvaltningens verksamhetsplan för 2021, av vilka många lagts tidigare till stadens budget. Vi återger dessa nedan, något förkortade och ibland enbart med attsatserna, tillsammans med utbildningsförvaltningens (AGs) svar.

Yrkande om att staden visar sin uppskattning till den pedagogiska personalen för tillkommande arbetsinsatser under pandemin

Sedan mitten av mars har den personal som möter eleverna i grund- och gymnasieskolan, vuxenutbildningen och yrkesvägledningen utsatts för stora påfrestningar och i många fall, till följd av öppna skolor, stora smittorisker.

LR yrkar: att staden som arbetsgivare på lämpligt sätt, förslagsvis i ledighet eller pengar, verkar för att visar sin uppskattning till berörda personalgrupper inom utbildningssektorn för insatser under pandemin.

AG svar: avslås med hänsyn till att utbf för närvarande inte har några medel för detta under 2021.

Yrkande angående lönesatsning

LR yrkade att staden i budgeten tillför medel för att uppvärdera läraryrket vad gäller lön och åtgärda felaktiga lönelägen i stadens skolor och enheter under 2021 och att en plan tas fram för fortsätta satsningar på lärare och studie- och yrkesvägledare de kommande åren.

AG svar: besvaras med hänvisning till den budget KF tilldelat utbförv. Lönekartläggning genomförs årligen.

LR yrkade även att en riktad lönesatsning görs för legitimerade lä-

rare i grund- och gymnasieskolan, modersmålsundervisningen, vuxenutbildning/Sfi och Kulturskolan och för behöriga studie- och yrkesvägledare utifrån vilka som inte omfattats av statliga lönesatsningar.

AG svar: avslås med hänsyn till den budget KF tilldelat utbförv. och den lönekartläggning som genomförs årligen.

Yrkande angående skolschablonerna för utbildningsnämnden

Den föreslagna schablonökningen på 2,5% för grundskolan och grundsärskolan ser vid första anblicken ut att ge viss täckning för kostnadsökningar och lokalhyror. Enligt Tankesmedjan Balans beräkningar av förändringar av skolschablonen i förhållande till SKR:s kostnadsökningsindex har dock grundskolorna i staden fått 6,3% mindre i medelstillelning per elev i budgeterna under perioden 2016 till 2020. I budgetförslaget är ett av målen att "fler elever går ut gymnasiet med examensbevis".

LR yrkar: att grund- och gymnasieskolorna i budgeten tillförs ytterligare medel i form av höjningar av skolschablonerna så att de mål och behov som budgetförslaget beskriver kan uppfyllas.

AG svar: avslås med hänsyn den budget KF tilldelat utbildningsförvaltningen.

Yrkande angående behovet av att minska den administrativa bördan och dokumentationskraven för lärare

I budgetförslagets förord och i avsnittet för utbildningsnämnden anges att lärarnas "ska få större möjligheter att fokusera på undervisningen" genom att "den administrativa bördan ska minska och

avlastningen från andra yrkesgrupper ska öka". I Skolverkets Allmänna råd med kommentarer betonas att det är lärarens professionella bedömning som ska avgöra val av metoder, omfattning och verktyg för information och dokumentation kring undervisningen. Detta innebär att betydande förändringar kan göras i skolorna, så att fokus läggs på det som är väsentligt för elevernas kunskapsutveckling, bedömningen och betyg-sättningen.

LR yrkar: att kraven på lärares dokumentation av undervisningen och elevernas kunskapsutveckling utgår från det som regleras i skollag, förordningar och Skolverkets stödmaterial Allmänna råd om betyg och betygsättning, och att inga krav tillförs på förvaltnings- eller skolnivå.

AG svar: besvaras med hänvisning till att det är detta som förvaltningen följer.

Yrkande angående nolltolerans mot hot och våld

LR yrkar: att kraven på skolors och enheters uppföljning av rapporter om incidenter, hot och våldshandlingar skärps.

AG svar: besvaras med hänvisning till att det följs upp kontinuerligt på förvaltningsnivå och att frågan kan tas upp både på BU grund och BU GY.

att elever, vårdnadshavare och andra som hotar eller utövar våld mot personal konsekvent bemöts och anmäls utifrån gällande lagrum.

AG svar: besvaras med att förvaltningen har ingen annan bedömning än att så görs.

att fler akutskolor inrättas, med platser för elever i alla stadier och gymnasiet.

AG svar: avslås då inte framkommit ytterligare behov inom grund. Frågan har tidigare prövats inom gymnasiet men eftersom det är en frivillig skolform så uteblir den effekt men vill uppnå med en akutskola.

Yrkande angående dimensionering av de kommunala skolornas studie- och yrkesvägledning

LR yrkar: att riktvärden för elevers tillgång till behöriga studie- och yrkesvägledare i stadens grund- och gymnasieskolor, framför allt utifrån elevantal, tas fram.

AG svar: avslås med hänsyn till att rektor ansvara för skolans inre organisation och att behoven kan se väldigt olika ut mellan skolor.

Yrkande om löner för modersmåls lärare och lärare inom Kulturskolan

LR uppmärksammar: modersmåls lärare och lärare inom kulturskolan. Den stora gruppen modersmåls lärare inom utbildningsförvaltningen har trots hög grad av legitimation lönelägen som ligger omkring 5000 kr under lärargrupper i grundskolan med motsvarande utbildning vilket inte är skäligt. Även lärare i kulturskolan har lönelägen som ligger betydligt under motsvarande befattningar inom ungdomsskolan.

LR yrkar: att staden åtgärdar lönenivåerna för legitimerade modersmåls- och kulturskolelärare så att dessa hamnar i nivå med lärargrupper med motsvarande utbildningskrav.

AG svar: besvaras i den del som avser kulturskolan eftersom utbf inte ansvarar för dom. Avslås i den del som avser modersmåls lärare eftersom lönesättning utgår från

våra lönekriterier och lönekartläggning.

Hållbar tjänstefördelning - Lärares undervisningstid

”Förvaltningen fortsätter nu arbetet genom att utreda möjligheterna till att utöka tid för undervisningen för lärare inom ramen för gällande avtal. Tid för undervisning beskriver både elevens undervisningstid och lärarnas tid för undervisning.”

Lärarnas Riksförbunds entydiga bild är att lärare över tid ålagts fler arbetsuppgifter utöver sin egen undervisning, till exempel tillsyn av elever, vikariat för frånvarande kollegor och fler möten utan tydlig relevans för undervisningen samtidigt som kraven på såväl administration som dokumentation har ökat. Vi har tidigare ställt oss positiva till arbetsgivarens skrivningar i budget och VP om att lärare ska få mer tid för undervisningen utifrån att de idag ofta inte hinner med de lektionsförberedelser och det efterarbete som är förutsättningar för lektioner med hög kvalitet. I stadens budget för 2021 finns även ambitionen att lärarna ”ska få större möjligheter att fokusera på undervisningen” genom att ”den administrativa bördan ska minska och avlastningen från andra yrkesgrupper ska öka”.

Lärarnas Riksförbund motsätter sig bestämt att arbetsgivaren planerar för att kunna utöka lärarnas undervisningstid utöver dagens redan alltför höga uttag som tillkommit successivt under de två decennier som gått sedan den reglerade undervisningstiden försvann ur centrala avtal. Referensen ”inom ramen för gällande avtal” är till intet förpliktigande eftersom även HÖK 18 saknar reglering av undervis-

ningstid. Varje ökning av lärares lektionstid med elever innebär med nödvändighet att även tiden för förberedelser och efterarbete ökar. Konsekvenserna av ett ytterligare undervisningsuttag för lärarkollektivet i staden vore förödande för såväl lärares arbetsbelastning/arbetsmiljö och möjligheter till undervisning med hög kvalitet som yrkets attraktivitet och stadens kompetensförsörjning till den redan otillräckliga behöriga lärarkåren.

LR yrkar att: Verksamhetsplanens skrivningar om att utreda utökningar av lärares undervisningstid stryks.

AG svar: avslås.

Yrkande angående behovet av en övergripande organisering av studie- och yrkesvägledare och plan för studie- och yrkesvägledningen

att utbildningsförvaltningen ser över den övergripande organiseringen av studie- och yrkesvägledares arbete utifrån förvaltningsnivån.

AG svar: besvaras med hänsyn till att frågan i ett första skede kan hänskjutas till BU Grund och BU GY för fortsatt diskussion.

Liknande yrkanden har även ställts till arbetsmarknads- och kulturförvaltningen

PS: Ett avslaget yrkande är ett frustrationsmoment. Men inte ett skäl att sluta sträva efter målet.

LR-Stockholm ser särskilt fram emot uppföljningen av att dokumentationskraven ska minska.

Löner 2021

LR-Stockholm har fått frågor om när löneöversynen för 2021 kommer att vara klar och när nya löner ska betalas ut.

Svaret är att vi inte vet, eftersom det kommunala avtalet HÖK 18 löper ut den sista mars och förhandlingar om ett nytt avtal pågår.

Normalt är 1 april löneöversynsdatum för den kommunala sektorn, men eftersom ett nytt avtal kan bli klart även senare under våren, eller ännu längre fram, är osvuret bäst.

Läraryrket har inte haft någon överläggning med staden eftersom det inte finns något avtal att utgå ifrån, och "startsträckan" för en löneöversyn efter avtalstecknandet är ganska lång. När HÖK 18 tecknades, i september, skedde löneöversynen sent under hösten med retroaktivitet från 1 april.

Däremot finns det inget som hindrar skolorna att ha samtal om lön, men siffror och annat är ju höljda i dunkel.

Vad håller Läraryrket på med?

Läraryrket centralt genomför en rekryteringskampanj som helt uppenbart är riktad mot LR:s medlemmar i bland annat Stockholm. Vi har tidigare sett en kraftigt ökad aktivitet med sponsrade meddelanden från Läraryrket i sociala medier och e-postinbjudningar till Zoom-möten med ombudsmän skolområdesvis. Angående Zoom-mötena har Läraryrket sannolikt begärt ut e-postadresser till lärare i de kommunala skolorna utifrån offentlighetsprincipen och sedan gallrat bort sina egna medlemmar.

Det senaste inslaget i kampanjen är ett utskick av en specialutgåva av tidningen Läraren, som numera har samma format som vår egen tidning Skolvärlden. Angående utskicket av Läraren uppger dess chefredaktör att man begärt ut uppgifter på legitimerade lärare från Skolverket och kombinerat dessa med köpta adresser från Statens Personadressregister (SPAR).

Läraryrket agerande är självfallet tvivelaktigt, dels utifrån GDPR-lagstiftningen, där fackligt medlemskap är en särskilt skyddad uppgift som Läraryrket genom sina urval i stor utsträck-

ning kommer åt bakvägen. Det finns även en paragraf i det Samverkansavtal som sedan 90-talet finns mellan LR och LF centralt om att inte aktivt rekrytera varandras yrkesverksamma medlemmar. Samverkansavtalet är inte uppsagt, utan utgör grunden för det gemensamma organet Lärarnas Samverkansråd, som för närvarande är igång med förhandlingar om ett nytt kommunalt avtal med SKR.

Lärarnas Riksförbunds kongress valde i september att göra en egen utredning om framtida organisering av förbundets medlemsgrupper, istället för att gå in i en gemensam sådan med Läraryrket.

Vi är nog många som tycker att det är en minst sagt märklig situation när vårt fackförbunds medlemmar utsätts för en mångmiljonkampanj om att gå med i ett annat förbund, inte minst med tanke på att vi befinner oss mitt i en pandemi där skolans personal har utsatts för stora påfrestningar och där starkt fackligt engagemang och samarbete mellan olika förbunds ombud är en nödvändighet. LR-Stockholm vill självklart ha ett bra samarbete med Läraryrket i staden och på skolorna.

Kalendarium

Så länge Covid härjar kan vi inte ha några fysiska seminarier eller andra träffar.

Digitala ombudskurser har så smått kommit igång.

Viruset kommer från [Pixabay](#)

Kontakt med LR-Stockholm

Telefontider: måndag-onsdag, fredag: 9.00–12.00 samt 13.00–16.00. Torsdag 9.00–12.00.

Telefon: 08 508 42 300

E-post: stockholm@lr.se

Webbplats: www.lr.se/stockholm

Följ LR-Stockholm på Facebook, Twitter (@LR_Sthlm) och Instagram (@lrsthlm)

BÄNKPRESSEN

Tidning för LR:s distriktsförening i Stockholms stad, ISSN 1403-1159
Ansvarig utgivare: Ragnar Sjölander.

Redaktion: Johan Enbuske, Marcus Carlstedt, Anne-Marie Gustafsson, Monica Hansson, Peter Klinteback, Simon Sandström, Lars Santelius, Ragnar Sjölander.

Adress: LR-Stockholm Högbergsgatan 20, 116 20 Stockholm

E-post: stockholm@lr.se

Webbplats: www.lr.se/stockholm

Presslagt: 16 feb 2021

Kapitel 57

Örn och Samina Boudon satt på ett coronao-säkert sätt uppkrupna alldeles för tätt tillsammans vid skärmen. Det var det första riktiga digitala lektionstestet. Det korta undervisandet före jul hade mest varit konstgjord andning med sjuk av uppgifter. Örn tyckte att det trots att det hade varit både bökiigt och lätt ångestladdat ändå varit kul att få en glimt av elevernas hemsituation. Till exempel hade han upptäckt att Peter som verkade så tuff hade en stor affisch med marsvin på sin vägg och att Adnan gjorde sina läxor i köket medan hans mamma gnolande åstadkom bakverk till sin cateringfirma. Några hade yrvakna och rufsiga suttit kvar i sängen och en elev tycktes ha en tidsportal hemma för i skolan såg Allan ut på ett sätt, men framför datorn satt en äldre kille med getskägg som påstod att han visst var Allan.

Strömskolan hade bestämt att åttor och nior skulle ha fjärrundervisning varannan dag. Även om prøvotiden i december bara varit fyra dagar, hade den ändå hunnit visa att åtminstone de sjuor som var elever i Strömskolan definitivt inte var mogna uppgiften att själva ansvara för sina studier. Åttorna var först ut och det brölade till i chatten. "Ööööhorfittor!" En elev som aldrig skulle komma att nå kurskravens A-nivå, handikappad av sin intellektuella inkompetens, tog till orda. "Lugna er grabbar" hördes en annan kille, smartare än den förste men inte heller han nådde toppnivå eftersom ett tunnelbaneutrop i bakgrunden informerade om att man snart skulle ankomma Hökarängen vilket avslöjade att eleven ifråga inte alls befann sig hemma vid datorn och studierna.

En flicka använde skärmen som sminkspegel. Röda läppar trutade mot de andra lektionsdeltagarna och Örn ryggade. Samina Boudon suckade. Klockan var åtta och tio, det var hennes lektion och den skulle handla om enzymer. Örn satt med för att försöka få lite tips tills det var skarpt läge för honom själv. Hur fanken delade man skärm? Samina Boudon klickade på de små prickarna och stängde av elevernas mikrofoner. "Hör upp nu" sade hon bistert. "Enzymer består av proteiner och utan dem funkar vi inte. Till exempel är det enzymer som gör att vi det vi äter bryts ned så kroppen kan använda det och makaronerna inte bara blir liggande som en klump i magen." En digital hand tändes. Det går ju bra det här, tänkte Örn. "Vad är det

Emil?" Inget hördes. "Emil? Hallå!" "Du måste sätta på Emils ljud, Samina, Emil vet inte hur man gör" Samina Boudon svor till. "Tu-tu-tu" Viktoria igen. "Ett sånt språk, fröken Boudon." Samina Boudon morrade fram ett tack till Viktoria samtidigt som hon släppte fram Emils ljud. "Nu då Emil. Vad tänkte du?" Det skrapade till i högtalaren när Emil, som gett upp hoppet om att få ställa sin fråga förstod att hans lärare talade med honom. "Är corona ett enzym?"

Innan Samina Boudon hann svara sprakade Ivans röst fram. "Äru helt dum Emil. Hon sa ju att det är ett protein!" Ännu en elev blandade sig i det hela. "Kalla inte Emil dum din översittare. Vafan är skillnaden?" Plötsligt var det kakofoni i cyberrymden. Hela klassen verkade tala i munnen på varandra. "Men hur GÖR de " viskade Samina Boudon till Örn. "Jag har ju blockat mikrofonerna!" Örn och Samina Boudon storrade nervöst på skärmen. Samtliga elevmikrofoner utom tre var igång. "Vi avmarkerade din avmarkering, Samina", konstaterade Viktoria med en lätt överlägsen biton. "Det är enkelt." De inte bara styrde som de ville, de hörde vad hon sade också. "Håll klaffen allihop" vrålade Samina Boudon plötsligt, med samma volym som hon skulle använt i ett stökiigt klassrum. I den plötsliga tystnaden ekade hennes suck högt.

"Nu gör vi så här" sade hon. Raskt hasplade hon ur sig sidnummer och uppgiftsinstruktion. "Mejla svaren!" Hon tryckte av mötet, lutade sig tillbaka mot stolsryggen och blundade, "Vilken jäkla mardröm det här är, Örn" konstaterade hon. Sedan satte hon sig upp kapprak. "Jag avslutade väl mötet, Örn? Säg att jag inte bara lämnade!" Även Örn bleknade. I december hade deras kollega Henry Lutman hållit en Teamslektion med sina elever, och bara tryckt 'lämna mötet' när tiden var ute. Klassen hade fortsatt själva. Utan vuxeninblandning hade det utvecklats till en pesthärd av förolämpningar och kränkningar som ingen vuxen på skolan haft en aning om förrän en förbannad mamma ringde och skrek åt rektorn att hon skulle stämma skolan. Rektor Engemyhr hade varit som ett åskmoln i sitt jultal och Lutman hade ännu inte kommit tillbaka till vårterminen. Officiellt var han sjuk, vilket väl i och för sig kanske även var helt sant.

Några timmar senare, när lärarna träffades i personalrummet där ännu ingen hade tänkt på att införa antalsrestriktioner, hade de flesta

hunnit ha minst en lektion. Dråpliga och pinsamma anekdoter flödade. En sak var glasklar. Lärarna hade behövt en mycket bättre utbildning i rent tekniska avseende. De olyckliga lärare som hade lektion meddetsamma efter lunch troppade av för ännu en nemesisartad drabbning, medan de som satt kvar hastigt bestämde sig för att strukturera och dela erfarenheter.

Majoriteten hade bemästrat hur man överhuvudtaget skulle bjuda in till lektion, något som varit ett elände i december men hur fasisken ta befälet över lektionen? ”Alltså, ni går in möteskalendern...” Mikael Bågspännare hade varit lika förvirrad som alla andra i december, men till skillnad från sina kollegor hade han ägnat en del av lovet till att förkovra sig. Nu försökte han snabbupplysa sina kollegor ”Därför kan ni reglera ljudet och lite annat.” ”Men jag har ju redan bjudit in?” ”Ska jag behöva...” ”Hur många blippanden...” ”Varför...” ”Otymligt...” Bågspännare höjde handen. ”Kollegor” sade han, harklade sig och kikade på Örn som rätt oförtjänt fungerade som en slags mentor för honom. ”Det är inte jag som har konstruerat teams. Jag rår inte för att det är tungrott. Men vill ni bestämma över er lektion så måste ni redigera via mötesalternativ i möteskalendern”.

Tack vare Bågspännare var Örn lite bättre rustad inför sitt möte med åttorna och när han utan mankemang klarat att både säga vad han ville utan avbrott och även dela skrivbord drabbades han av hybris och försökte sig på skapa egna diskussionsrum för utvalda elever. Men antingen känner gudarna verkligen lukten av övermod eller också gjorde han bara fel för det blev helt tyst och elva elever loggades ut. Det var ett par rätt kallsvettiga ögonblick innan han fick tillbaka helklassen.

Med lektionerna slut för dagen drog Örn på sig hörlurarna och satte sig i personalrummets mörkaste hörn. Drog upp volymen, vilade i att låta musiken skölja bort dagen. Om Örn varit en romanfigur skulle hans karaktär nog gillat opera. Som det nu är, föredrog han lättpop. Just nu var det Edward Sharpe och the Magnetic zeros som tutade på. Låten han gillade mest, Home, var tio år gammal men så var det ofta med Örn. Det tog tid innan han fastnade för något. Likadant med kläder. Först när något var hopplöst ute och inte längre såldes började han gilla något. Farfarströjor till exempel. Gick de överhuvudtaget att få tag på längre? I så fall säkert bara i någon onlineshop. Örn ville få prova det han skulle bära. För att vara sanningsenlig gillade han inte att gå i affärer heller men jämfört med internet-

shopping kändes det ... han trevade i ordförrådet efter en bra beskrivning. Substantiellt, stannade han för. Bara för att han visste hur man gjorde teamsringde han till sin vän Ture Björk Kallin och blev glatt överraskad när Tures bild tonade fram på skärmen. ”Hallå! Örn! Jag tänker just mejla dig! Här ska du se vad stolpskottet vill ha oss att skriva på!” Typiskt Ture, direkt som vanligt. ”Hm, hmmm, hmmm...vänta lite... måste bara spara först.” Örn väntade tålmodigt. ”Äsch... Hörrö Örn jag mejlar istället. Men häng kvar på tråden.”

Uppenbarligen hade Ture misslyckats med någon teknisk manöver. Det kändes skönt att inte vara den enda som hade svårt att förstå sig på tekniken. Det pingade till i brevlådan och Örn konstaterade att det inte var lite rektor ville ha. Om det nu var rektorn som låg bakom, Ture hade en lika ambitiös som verklighetsfrämmande adminchef. ”Grundkrav för alla” läste Örn. ”Du förbereder, genomför och efterarbetar, deltar aktivt på konferenser, håller dig väl informerad, sköter administration, lämnar uppgifter...” etc etc ner till punkt 13. ”Du är lojal med skolan och följer överenskommelser.” Det var som tusan.

Ture Björk Kallin var redan i luren igen. ”Har du läst?” ”Man undrar ju vad ni gjort som föranleder en sån drapa” retades Örn. ”Har TV varit där igen?”

Några år tidigare hade TV fått information om att någon mördats på Globgymnasiet. I själva verket var det Ture Björk Kallin som slagit axeln ur led men rektorn hade fått lägga många timmar på att lugna föräldrar då.

Ture Björk Kallin fnös så indignerat i luren att Örn nästan kände luftdraget. ”Det är admintomten. Han har väl för lite att göra nu när nästan alla är på coviddistans. Men det är ju helt åt helvete, visst kan vi dokumentera tills fan avlöser oss, om vi bara får tid att göra det. Men det får vi inte, och nu försöker Olof skrämna folk till att jobba gratis. Och att inte göra sak av det. Tycker du att jag ska ringa tidningarna?” Örn skrattade till. Det vore ju underbart om ledningens försök till munkavle orsakade mediepådrag. ”Ja, gör det för allt i världen. Engemyhrskan försökte sig på något liknande för några år sedan, men hon slog skallen i yttrandefriheten. Eller också mejlar du rektorn och frågar om när det här ska tas på APT. Mindre dramatiskt men troligen lika effektivt.”

Du följer väl Såpan?